

UN-HABITAT Mandate

The United Nations Human Settlements Programme, UN-HABITAT, is the United Nations agency for Human Settlements. It is mandated by the UN General Assembly to promote socially and environmentally sustainable towns and cities with the goal of providing adequate shelter for all. In the light of rapid global urbanization, the strategic vision of UN-HABITAT offers a way forward for achieving this full-spectrum agenda, by targeting means for implementing programmes and projects in a proper and practical relationship to global priorities and Millennium Development Goals. Achieving sustainable development and alleviating poverty require the integration of economic, social and political objectives into a coherent overall framework. As part of UN-HABITAT's Global Campaign on Urban Governance, engagement of civil society in the decision-making process and consensus building for issues of local development is one of the key principles of good urban governance.

UN-HABITAT in Kosovo and South-Eastern Europe

Throughout its presence in Kosovo and broader region since 1999, UN-HABITAT has been promoting good governance, security of tenure, equal participation of men and women in the development of sustainable human settlements and inclusive spatial planning. UN-HABITAT's initial interventions were focussed on the establishment of institutions to deal with property issues as the Housing and Property Directorate, the Kosovo Cadastre Agency and on building capacities for efficient management of local governments through LoGo (Local Government Programme) and Municipal Support Programme.

Through the Urban Planning and Management Programme (UPMP, 2001-2003), the Governance and Development Planning Programme (GDPP, 2003-2006) and the Municipal Spatial Planning Support Programme (MuSPP, 2005-2007) a new planning system is being developed, anchored and institutionalised. These programmes are funded by respectively the Government of the Netherlands (UPMP, GDPP) and the Swedish Government through Sida (MuSPP).

Building sustainable capacity for inclusive planning is a prerequisite for accession to the European Union. UN-HABITAT has engaged with various countries in the South East European region on urbanization policy advice and technical cooperation in the past years. To support SEE countries in furthering reforms in the areas of Housing and Urban Development and to assist EU integration process, UN-HABITAT in cooperation with the Stability Pact and in close consultation with the governments in the Western Balkans, is developing a Regional Capacity Building Programme for Housing and Urban Development.

PROGRAMME IN BRIEF

Title: UN-HABITAT Municipal Spatial Planning Support Programme in Kosovo

Duration: 2 year programme, until October 31, 2007

Funding: USD 3,000,000

Funded by: the Government of Sweden through Sida, the Swedish International Development and Cooperation Agency

Implementation: UN-HABITAT Kosovo in cooperation with the Ministry of Environment and Spatial Planning together with the 6 secondary cities and in consultation with the Ministry for Local Government Administration and the Association of Kosovo Municipalities

United Nations Human Settlements Programme – UN-HABITAT

Provisional Institution of Self-Government – PISG

United Nations Interim Administration Mission in Kosovo – UNMIK

Swedish International Development Cooperation Agency – Sida

CONTACT INFORMATION

OFFICE:

UN-HABITAT Kosovo
Nazim Gafurri Steet.33, Top Floor
10000 Pristina, UNMIK/Kosovo
Phone: +381/38/517835
Fax: +381/38/517836

CONTACTS:

Elisabeth Belpaire,
CTA/Programme Manager
E-mail: belpaire@un.org
Frank D'hondt,
Coordinator Spatial Planning
E-mail: dhondt@un.org

WEBSITE:

www.unhabitat.org

UN-HABITAT

Municipal Spatial Planning Support Programme in Kosovo
2005-2007

Making
Better
Cities
Together

Making Better Cities Together

To ensure a better life to all its citizens, Kosovo needs better cities. This can only be achieved by planning and working all together. "Making Better Cities Together" is the motto of the Sida-funded Municipal Spatial Planning Support Programme, through which UN-HABITAT will support the municipal spatial planning in Kosovo. Kosovo cities and towns are in the process of drafting the municipal and urban plans. The plans are to be strategic and action oriented, detailed in the urban regulatory plans and implemented through private and public investments. The six secondary cities of Kosovo - Pejë/Pec, Gjakova/Djakovica, Prizren, Mitrovicë/Mitrovica, Ferizaj/Urosevac and Gjilan/Gnjilane - can contribute to a more balanced development of Kosovo and reduce the ongoing migration of population to the capital city, Prishtinë/Pristina. Through integration in the European urban network, the Kosovo cities and its citizens will be connected with other European cities. This can be achieved by attracting investments in sustainable urban development and improving access for all. Private investments are needed to match the public funds in order to provide better services to the citizens: decent social housing, hospitals, schools, roads, public transport and last but not least attractive public spaces to respond to the needs of the changing society.

Making Better Planning Together

Kosovo is in the process of building democratic structures in line with international principles and European standards. In the field of spatial planning, Kosovo is moving progressively from a state-led static land use planning to a more adaptive, market oriented and strategic planning, involving citizens and stakeholders. Assisted by UN-HABITAT, the Kosovo government has already gained some major achievements with the Law on Spatial Planning and setting up institutions such as the Institute for Spatial Planning. The daily on-the-job assistance supported the Institute in drafting a new Strategic Spatial Plan for the territory of Kosovo, called "Kosovo My Home", the first ever done by Kosovars themselves. The process involved all relevant sectors and actors in society. In addition, UN-HABITAT conducted an intensive capacity building training of all local planners, working in the urbanism and planning departments of all 30 municipalities in Kosovo. The new programme will continue to strengthen capacities through a daily on-the-job assistance focused on the municipal spatial planning in the six secondary cities of Kosovo, meeting the requirements of the Law on Spatial Planning.

Challenges

Since the conflict ended in 1999, Kosovo has been facing an unprecedented construction boom and growth of urban areas caused by population's migrations in search of employment and better living conditions. However, cities are not prepared for such an influx of population and the municipalities are not fully prepared to deal with the new tasks ensuing from decentralisation. Larger municipalities are particularly affected by the lack of spatial and urban development planning. This leads to chaotic growth, pressure on limited capacities of municipal infrastructure and services, congested inner-city traffic, illegal constructions, informal settlements, low public engagement resulting from the lack of a proper cooperation framework between local governments and civil society. The Programme is designed to address the specific needs of the six secondary cities of Kosovo for municipal spatial planning, while understanding that the development process in these municipalities will stimulate development in smaller, neighbouring municipalities.

Mitrovicë
Mitrovica

Pejë
Pec

Gjakovë
Djakovica

Prizren

Prishtinë
Pristina

Gjilan
Gnjilane

Ferizaj
Urosevac

Components

The Municipal Spatial Planning Support Programme will specifically focus on the following components:

1. On-the-job-assistance and guidance to municipal planning bodies, local government officials, civil society organizations and the private sector for the six secondary cities in drafting municipal and urban development plans.
2. Strengthening the dialogue among municipalities as well as between municipal and central level with regard to spatial planning policies.
3. Building capacities among civil organizations and private sector to actively participate in inclusive planning.
4. Supporting Action Planning and assisting in developing pilot action projects, including informal settlements, identified through the planning process.

Learning by Doing

This Programme, scheduled for 24 months, will support municipalities in the municipal and urban planning processes, while assisting the Ministry of Environment and Spatial Planning and civil society organizations to actively participate in these processes. The on-the job assistance will be combined with technical support training programmes and facilitation of public participation, as well as support for pilot projects. The Programme will be implemented by a team of an international urban advisor and a Kosovan planner placed in each of the six selected municipalities and supported by a mobile team of international and Kosovan experts. Practitioners' experience sharing and networking with European planning institutions as well as rooting the Programme within a broader regional and European context will also be promoted as a means to strengthen capacity of municipal planners. Thus, learning by doing will be a primary capacity building tool when it comes both to training activities and the establishment of the participatory processes. The engagement of civil society as a key stakeholder in the process will be facilitated to create a more sustainable cooperation forum between NGOs, citizens, the business community and local governments. A special attention will be paid to creating equal opportunities for the participation of men and women and vulnerable groups such as ethnic minorities and youth, in particular. The Programme will make the best use of the lessons learned during the 7 years of UN-HABITAT's work in Kosovo. The Municipal Spatial Planning Support Programme will reflect the principles of UN-HABITAT's Agenda, its Campaigns on Good Governance and Secure Tenure, and the Gender Policy.

Mandati i UN-HABITAT-it

Programi i Kombeve të Bashkuara mbi Vendbanimet Njerëzore, UN-HABITAT, është agjenci e Kombeve të Bashkuara për vendbanimet njerëzore. Agjencisë i është dhënë mandati nga Kuvendi i Përgjithshëm i Kombeve të Bashkuara për të promovuar qytete e qyteza të qëndrueshme në aspektin social dhe mjedisor, me synim të sigurimit të strehimit adekuat për të gjithë. Në frymën e urbanizimit të shpejtë në gjithë botën, vizioni strategjik i UN-HABITAT-it hap një rrugë për arritjen e kësaj agjende të shumanshme, duke gjetur mënyrat për implementimin e programeve dhe projekteve në një raport të duhur dhe praktik me prioritetet globale dhe në përputhje me Qëllimet Zhvillimore të Mijëvjeçarit. Arritja e një zhvillimi të qëndrueshëm dhe zbutja e varfërisë kërkojnë integrimin e synimeve ekonomike, sociale dhe politike brenda një kornize koherente gjithëpërfshirëse. Si pjesë e Fushatës Globale të UN-HABITAT-it mbi Qeverisjen Urbane, angazhimi i shoqërisë civile në procesin e vendim-marrjes dhe ndërtimi i pajtueshmërisë mbi çështjet e zhvillimit lokal janë parime kyçe të qeverisjes së mirë urbane.

UN-HABITAT-i në Kosovë dhe në Evropën Juglindore

Gjatë pranisë së tij në Kosovë dhe rajonin e gjerë qysh prej 1999-ës, UN-HABITAT-it ka promovuar qeverisjen e mirë, sigurinë e pronësisë, pjesëmarrjen e barabartë të meshkujve dhe femrave në zhvillimin e vendbanimeve të qëndrueshme njerëzore dhe planifikimin përfshirës hapësinor. Intervencimet fillestare të UN-HABITAT-it përqendroheshin në themelimin e institucioneve, për të trajtuar çështjet pronësore si në rastin e Drejtoratit të Çështjeve Pronësore e Banësore (HPD), Agjencisë Kadastrale të Kosovës (AKK) si dhe në ndërtimin e kapaciteteve për udhëheqje efektive të qeverive lokale përmes LoGo-s (Programi i Qeverisjes Lokale) dhe Programin e Mbështetjes së Komunave (MSP).

Gjatë Programit të Planifikimit dhe Menaxhimit (UPMP, 2001-2003), Programit të Qeverisjes dhe Planifikimit Zhvillimor (GDPP, 2003-2006), si dhe Programit të Mbështetjes së Planifikimit Hapësinor Komunal (MuSPP, 2005-2007) po zhvillohet, përforcohet dhe institucionalizohet një sistem tërësisht i ri i planifikimit. Këto programe janë financuar dhe po financohen respektivisht nga Qeveria e Holandës (UPMP, GDPP) dhe Qeveria e Suedisë përmes SIDA-s (MuSPP).

Ndërtimi i kapaciteteve të qëndrueshme për planifikim përfshirës është parakusht për kyçje në Bashkimin Evropian. UN-HABITAT-i është angazhuar me vende të ndryshme në rajonin e Evropës Juglindore në këshillime dhe bashkëpunim teknik mbi politikën e urbanizimit. Për të mbështetur shtetet e EJT-së në përparimin e reformave në fushat e banimit dhe zhvillimit urban, si dhe për të ndihmuar procesin e integrimeve evropiane, UN-HABITAT-i në bashkëpunim me Paktin e Stabilitetit dhe në konsultim të afërt me qeveritë e Ballkanit Perëndimor është duke zhvilluar një Program Rajonal të Ndërtimit të Kapaciteteve në Banim e Zhvillim Urban.

PROGRAMI SHKURTAZ

Titulli: Programi i UN-HABITAT-it për Mbështetjen e Planifikimit Hapësinor Komunal në Kosovë

Kohëzgjatja: Program 2-vjeçar, deri më 31 tetor 2007

Financimi: 3,000,000 dollarë amerikanë

Financuar nga: Qeveria e Suedisë përmes SIDA-s, Agjencisë Suedeze për Zhvillimin dhe Bashkëpunimin Ndërkombëtar

Implementimi: UN-HABITAT Kosovë, në bashkëpunim me Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor së bashku me 6 qytetet sekondare, si dhe në konsultim me Ministrinë e Administrimit të Pushtetit Lokal dhe Asociacionit të Komunave të Kosovës

Programi i Kombeve të Bashkuara mbi Vendbanimet Njerëzore – UN-HABITAT

Institucionet e Përkohshme të Vetë-Qeverisjes - IPVQ

Misioni i Përkohshëm i Kombeve të Bashkuara për Administrim në Kosovë – UNMIK

Agjencia Suedeze për Zhvillimin dhe Bashkëpunimin Ndërkombëtar – SIDA

KONTAKT-INFORMATAT

ZYRA:
UN-HABITAT Kosovë
Rruga Nazim Gafurri, nr.33,
kati më i lartë
10000 Prishtinë, Kosovë
Tel: +381/38/517835
Fax: +381/38/517836

KONTAKTET:
Elisabeth Belpaire,
KKT/Udhëheqëse Programi
E-mail: belpaire@un.org
Frank D'hondt, Koordinator i
Planifikimit Hapësinor
E-mail: dhondt@un.org

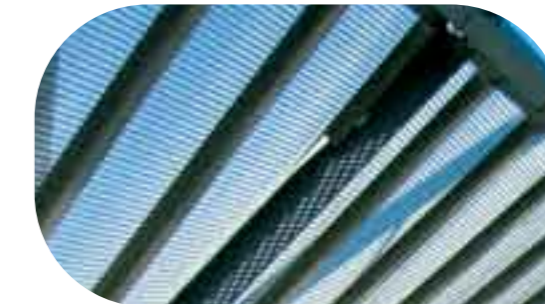
FAQJA E INTERNETIT:
www.unhabitat.org

UN-HABITAT

2005-2007

Programi i Mbështetjes së Planifikimit Hapësinor Komunal në Kosovë

Bashkë
Krijojmë
Qytete
Më të mira

Bashkë krijojmë qytete më të mira

Për të siguruar një jetë më të mirë për gjithë qytetarët, Kosova ka nevojë për qytete më të mira. Kjo mund të arrihet vetëm përmes planifikimit dhe punës së përbashkët. "Bashkë krijojmë qytete më të mira" është motoja e Programit të Mbështetjes së Planifikimit Hapësinor Komunal, financuar nga SIDA, përmes të cilit UN-HABITAT-i do të mbështesë planifikimin komunal hapësinor në Kosovë. Planet duhet të jenë strategjike dhe të orientuara në veprime, detaje në planet rregullative urbane dhe të zbatuara me investime private e publike. Gjashtë qytetet sekondare të Kosovës – Peja, Gjakova, Prizreni, Mitrovica, Ferizaj dhe Gjilani – mund të kontribuojnë në një zhvillim më të drejtëpeshuar të Kosovës dhe të zvogëlojnë migrimet e vazhdueshme të popullsisë drejt kryeqytetit, Prishtinës. Përmes integritit në rrjetin urban evropian, qytetet dhe qytetarët e Kosovës do të lidhen me qytete tjera evropiane. Kjo mund të arrihet duke tërhequr investimet në zhvillimin e qëndrueshëm urban dhe duke përmirësuar qasjen për të gjithë. Investimet private janë të nevojshme për t'u kombinuar me ato publike, drejt sigurimit të shërbimeve më të mira për qytetarët: banim të përshtatshëm social, spitale, shkolla, transport publik, rrugë, si dhe përfundimisht, por jo më pak e rëndësishme, hapësirat atraktive publike për t'i kënaqur nevojat e një shoqërie në ndryshim.

Bashkë planifikojmë më mirë

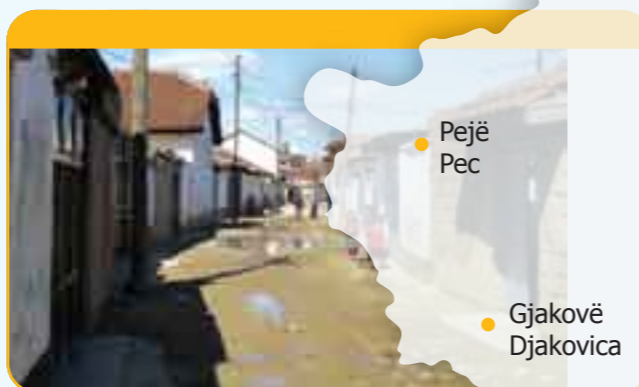
Kosova është në një proces ndërtimi strukturash demokratike, në përputhje me parimet ndërkombëtare dhe standardet evropiane. Në fushën e planifikimit hapësinor, Kosova po ec me hapa të shpejtë prej një planifikimit të destinimit të tokës, statik dhe të udhëhequr nga shteti, drejt një planifikimi më të përshtatshëm, strategjik dhe të orientuar drejt tregut, duke përfshirë qytetarët dhe palët e interesuara. Me ndihmën e UN-HABITAT-it, qeveria e Kosovës tanimë ka shënuar disa arritje madhore me Ligjin mbi Planifikimin Hapësinor dhe themelimin e institucioneve, siç është edhe Instituti për Planifikimin Hapësinor. Asistenca ditore në punën e Institutit ndihmoi atë në hartimin e një Plani të ri Strategjik Hapësinor për territorin e Kosovës, të quajtur "Kosova, shtëpia jonë", plani i parë i hartuar nga vetë kosovarët. Procesi përfshinte të gjithë sektorët relevantë dhe faktorët shoqërorë. Përveç kësaj, UN-HABITAT-i ndërmori një trajnim intenziv për ndërtimin e kapaciteteve të të gjithë planerëve komunalë, të cilët punonin në drejtoritë e urbanizmit dhe planifikimit në të gjitha 30 komunat e Kosovës. Programi i ri do të vazhdojë përfundimin e këtyre kapaciteteve përmes ndihmës së përditshme në punë, të përqendur në planifikimin hapësinor komunal në gjashtë qytetet sekondare të Kosovës, në plotësim të kërkesave të Ligjit mbi Planifikimin Hapësinor.

Sfidat

Qysh prej përfundimit të konfliktit më 1999, Kosova ka përjetuar një eksplodim të paparë ndërtimesh dhe rritje të zonave urbane, të shkaktuara nga migrimet e popullsisë në kërkim të punësimit dhe kushteve më të mira të jetesës. Megjithatë, qytetet nuk ishin të përgatitura plotësisht për të përballuar një dyndje të tillë, ndërsa tani edhe komunat nuk janë të përgatitura të përballen me detyrat e reja që kanë lindur nga decentralizimi. Komunat e mëdha janë veçanërisht të dëmtuara për shkak të mungesës së planifikimit zhvillimor hapësinor dhe urban. Kjo çon në rritje kaotike, presion në kapacitetet edhe ashtu të kufizuara të infrastrukturës dhe shërbimeve komunale, komunikacion të dëndur brenda qyteteve, ndërtime ilegale, vendbanime joformale, angazhim të ultë publik që rezulton nga mungesa e një kornize të përshtatshme bashkëpunimi mes qeverive lokale dhe shoqërisë civile. Programi është hartuar për të trajtuar nevojat specifike të gjashtë qyteteve sekondare të Kosovës në planifikimin hapësinor komunal, duke ditur që procesi zhvillimor në këto komuna do të stimulojë zhvillim edhe në komunat më të vogla fqinje.

Mitrovicë
Mitrovica

Pejë
Pec

Gjakovë
Djakovica

Prishtinë
Pristina

Gjilan
Gnjilane

Ferizaj
Urosevac

Prizren

Komponentët

Programi i Mbështetjes së Planifikimit Hapësinor Komunal do të përqendrohet në mënyrë të veçantë në këto synime:

1. Ndihmën dhe udhëzimet e përditshme në punë, për organet komunale të planifikimit, zyrtarët e qeverisë lokale, organizatat e shoqërisë civile dhe sektorin privat, në gjashtë qytetet sekondare, gjatë hartimit të planeve zhvillimore komunale dhe urbane.
2. Përfundimin e dialogut midis komunave, si dhe midis nivelit komunal e atij qendror, me përqendrim në politikat e planifikimit hapësinor.
3. Ndërtimin e kapaciteteve midis organizatave civile dhe sektorit privat drejt pjesëmarrjes së tyre aktive në planifikimin përfshirës.
4. Mbështetjen e planifikimit të veprimit si dhe ndihma në hartimin e pilot-projekteve të veprimit, duke përfshirë ato në vendbanimet joformale, të identifikuar gjatë procesit të planifikimit.

Mësojmë duke punuar

Ky Program, i planifikuar të zgjasë 24 muaj, do të mbështesë komunat në proceset e tyre të planifikimit komunal dhe urban, dhe njëkohësisht duke ndihmuar Ministrinë e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor dhe organizatat e shoqërisë civile për të marrë pjesë aktive në këto procese. Asistenca në punë do të kombinohet me mbështetjen teknike, programet trajnuese dhe mundësimin e pjesëmarrjes publike, si dhe mbështetjen për pilot-projekte. Programi do të implementohet nga një ekip, i përbërë nga një këshilltar ndërkombëtar i planifikimit urban dhe një planer kosovar, të vendosur në secilën prej gjashtë komunave të zgjedhura dhe të mbështetur nga një ekip lëvizës ekspertësh ndërkombëtarë dhe kosovarë. Shkëmbimi dhe ndërlidhja e përvojave të praktikuesve dhe me institucionet evropiane të planifikimit, si dhe vendosja e Programit brenda kontekstit të gjerë rajonal dhe evropian, janë pika që do promovohen si mënyrë e përfundimit të kapacitetit të planerëve komunalë. Kështu, mësimi duke punuar do të jetë vegla primare e ndërtimit të kapaciteteve, kur vie tek aktivitetet trajnuese dhe zhvillimin e proceseve pjesëmarrëse. Angazhimi i shoqërisë civile si pjesëmarrëse kyçe në proces do të mundësohet duke krijuar një forum më të qëndrueshëm bashkëpunimi mes OJQ-ve, qytetarëve, komunitetit afarist dhe qeverive lokale. Vëmendje e posaçme do t'i përkushtohet krijimit të mundësive të barabarta për pjesëmarrjen e meshkujve dhe femrave, grupeve të ndjeshme si dhe pakicave etnike dhe rinisë në veçanti. Programi do të shfrytëzojë mësimet e nxëna gjatë 7 viteve të punës së UN-HABITAT-it në Kosovë. Programi i Mbështetjes së Planifikimit Komunal Hapësinor do të reflektojë parimet e Agjendës së UN-HABITAT-it, Fushatave të tij mbi Qeverisjen e Mirë dhe Pronësinë e Sigurtë, si dhe Politikat Gjimore.

Mandat UN-HABITAT-a

Program Ujedinjenih Nacija za ljudske naseobine, UN-HABITAT je agencija Ujedinjenih Nacija za ljudske naseobine. Generalna skupština Ujedinjenih Nacija je njoj poverila mandat za promovisanje društveno i ekološki održivih gradova sa ciljem obezbeđivanja adekvatnog mesta za stanovanje svim osobama. U svetlu ubrzane globalne urbanizacije, strateska vizija UN-HABITAT-a pruža način za postizanje ovog zadatka, usmeravanjem sredstava za implementaciju projekata i programa u skladu sa praktičnim i odgovarajućim globalnim prioritetima Milenijskih razvojnih ciljeva. Postizanje održivog razvoja i umanjnje siromastva zahtevaju integraciju ekonomskih, političkih i društvenih ciljeva u koherentan sveobuhvatni okvir. Kao deo UN-HABITAT-ove Globalne kampanje za dobru urbanističku upravu, uključivanje civilnog društva u proces donošenja odluke i izgradnju konzensusa za pitanja od značaja za lokalni razvoj – je jedan od ključnih principa dobre urbanističke uprave.

UN-HABITAT na Kosovu i Južnoistočnoj Evropi

Svojim prisustvom na Kosovu i sirem regionu, od 1999-te godine, UN-HABITAT je promovisao dobru upravu, sigurnost poseda, ravnopravno učešće muškaraca i žena u razvoju održivih ljudskih naseobina kao i uključivog prostornog planiranja. Početne intervencije UN-HABITAT-a su bile usmerene na uspostavljanje institucija koje su se bavile imovinskim pitanjima, kao što su Direktorat za stambeno-umovinska pitanja, kosovska katastarska agencija, kao i na izgradnji kapaciteta za efikasno upravljanje lokalnim upravama preko LoGo (Program lokalne uprave) kao i Programom za pružanje podrške opštinama.

Programom urbanističkog planiranja i upravljanja (UPMP, 2001-2003), Programom razvojnog planiranja i upravljanja (GDPP, 2003-2006) kao i programom podrške prostornom planiranju opština (MuSPP, 2005-2007), razvijen je i institucionalizovan novi sistem planiranja. Te programme je finansirala vlada Holandije (UPMP, GDPP) i Vlada Švedske preko Sida (MuSPP).

Izgradnja održivih kapaciteta za uključivo planiranje je preduslov za pristup evropskoj uniji. UN-HABITAT je proteklih godina, uključen u rad na politički urbanizacije i tehničke saradnje u nekoliko zemalja južno-istočne Evrope. UN-HABITAT je, u saradnji sa Paktom za stabilnost i uz konsultacije sa vladama zapadnog Balkana, u svom nastojanju da pomogne zemljama JIE na ubrzanju reformi na području stambenog prostora i urbanističkog razvoja, razvio Regionalni program izgradnje kapaciteta urbanističkog razvoja.

Ukratko o programu

Naziv: UN-HABITAT Program podrške prostornom planiranju opština na Kosovu

Trajanje: 2-godišnji program, do 31 Oktobra, 2007

Finansijska sredstva: USD 3,000,000

Finansiran od strane: Vlade Švedske preko Sida, Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju

Implementacija: UN-HABITAT Kosovo u saradnji sa Ministarstvom za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje u saradnji sa šest sekundarnih gradova i u konsultaciji sa Ministarstvom za lokalnu upravu i Udruženjem kosovskih opština

Program Ujedinjenih Nacija za ljudske naseobine – UN-HABITAT

Privremene institucije samouprave – PISU

Privremena administracija Ujedinjenih Nacija na Kosovu – UNMIK

Švedska agencija za međunarodni razvoj i saradnju – Sida

KONTAKT INFORMACIJE

KANCELARIJA:
UN-HABITAT Kosovo
Nazim Gafurri ulica.33,
poslednji sprat
10000 Pristina, UNMIK/Kosovo
Phone: +381/38/517835
Fax: +381/38/517836

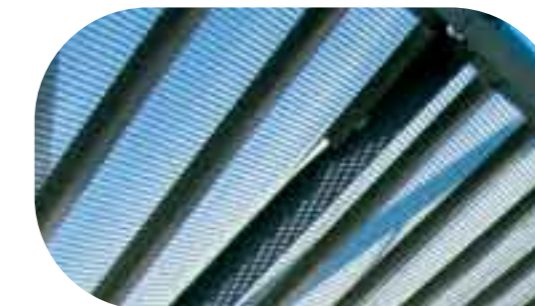
KONTAKTI:
Elisabeth Belpaire,
CTA/Programme Manager
E-mail: belpaire@un.org
Frank D'hondt, Koordinator
prostornog planiranja
E-mail: dhondt@un.org

WEBSITE:
www.unhabitat.org

UN-HABITAT

2005-2007
Program podrške prostornom planiranju opština na Kosovu

Ucinimo
Zajedno
Gradove
Boljim

Ucinimo zajedno gradove boljim

Kosovu su potrebni bolji gradovi da bi se osigao bolji život svih njegovih gradjana. To se može postići samo ukoliko svi radimo ka ispunjenju tog cilja. "Ucinimo zajedno gradove boljim" je moto Programa podrške prostornom planiranju opština, finansiranog od strane Sida, tokom kojeg će UN-HABITAT pružiti podršku prostornom planiranju opština na Kosovu. Kosovski gradovi se trenutno nalaze u procesu pripreme nacrtu opštinskih i urbanističkih planova. Planovi trebaju biti strateski i akciono-orijentisani, detaljno pripremljeni u urbanističkim regulatornim planovima i implementirani preko privatnih i javnih investicija. Šest sekundarnih gradova na Kosovu:

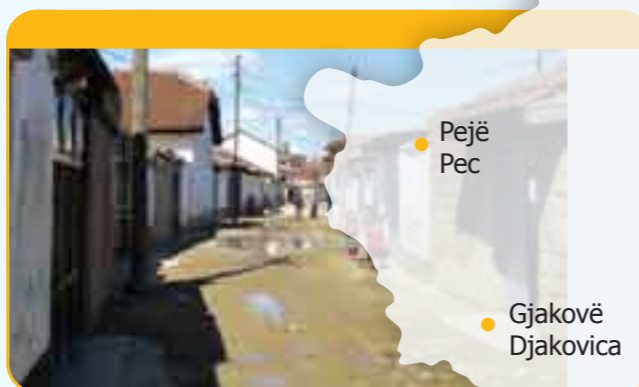
Pec, Djakovica, Prizren, Mitrovica, Urosevac i Gnjilane – mogu doprineti izbalansiranim razvoju Kosova i smanjiti migraciju stanovništva u glavni grad Pristinu. Integracijom u evropsku urbanističku mrežu, kosovski gradovi i njihovi stanovnici biće povezani sa ostalim evropskim gradovima. To se može postići privlačenjem investicija u održivi urbanistički razvoj i unapređenje pristupa za sve osobe. Potrebne su privatne investicije da bi se pružile bolje usluge svim gradjanima: pristojno mesto za stanovanje, bolnice, škole, puteve, javni transport kao i atraktivni javni prostori koji bi pružili odgovor na potrebe društva.

Ucinimo zajedno gradove boljim

Kosovo se nalazi u procesu izgradnje demokratskih struktura u skladu sa međunarodnim principima i evropskim standardima. Na polju prostornog planiranja, Kosovo se progresivno kreće od državno-vodjenog statičkog koriscenja zemljišta ka prilagodljivijem, trzisno orijentisanom strateskom planiranju, koje uključuje gradjane i sve one koji imaju udela. Uz podršku UN-HABITAT-a, vlada Kosova je do sada već postigla značajne rezultate usvajanjem Zakona o prostornom planiranju i obrazovanjem institucija kao što je Institut za prostorno planiranje. Svakodnevnom podrškom pri radu, pružena je pomoć institutu u izradi novog strateskog prostornog plana za Kosovo, nazvanog "Kosovo – moj dom", prvi prostorni plan kojeg su kosovari samostalno izradili. Proces je uključio sve relevantne sektore i učesnike u društvu. UN-HABITAT je dodatno sproveo intenzivnu obuku svih lokalnih planera, zaposlenih u sektoru urbanizma i planiranja razvoja u svih 30 opština na Kosovu. Novi program će nastaviti da radi na jačanju kapaciteta putem podrške pri radu, fokusirajući se na prostornom planiranju opštine u šest sekundarnih gradova na Kosovu, uz pridržavanje zahteva Zakona o prostornom planiranju.

Izazovi

Od završetka konflikta 1999-te, Kosovo je suočeno sa dosad nezabeleženim porastom građevinskih aktivnosti i rastom urbanih područja, prouzrokovanim migracijom stanovništva u potrazi za zaposlenjem i boljim životnim uslovima. Ipak, gradovi nisu pripremljeni za takav priliv stanovništva i opštine nisu u dovoljnoj meri pripremljene za rad sa novim zadacima, koji su rezultat decentralizacije. Veće opštine su posebno pogodjene odsustvom prostornog i urbanističkog planiranja. To je dovelo do haotičnog razvoja, pritiska na ograničene kapacitete opštinske infrastrukture i usluge, prenatrpan gradski saobraćaj, bespravne gradnje, divlje izgrađenih naseobina, nizak nivo uključivanja javnosti – rezultat nedostatka odgovarajućeg okvira saradnje između lokalnih uprava i civilnog društva. Program je izradjen da bi pružio odgovor na specifične potrebe šest sekundarnih gradova na Kosovu, vezanih za opštinsko prostorno planiranje, uz istovremeno razumevanje da će razvojni proces u tim opštinama stimulisati razvoj u obližnjim, manjim opštinama.

Mitrovicë
Mitrovica

Pejë
Pec

Gjakovë
Djakovica

Prishtinë
Pristina

Gjilan
Gnjilane

Ferizaj
Urosevac

Prizren

Komponente

Program podrške prostornom planiranju opština će posebno biti usredsređen na sledeće ciljeve:

1. Podrška na radu i usmeravanjem opštinskih organa koji se bave planiranjem, lokalnih zvaničnika, organizacija civilnog društva i privatnog sektora u tih šest sekundarnih gradova, vezanim za izradu opštinskih i urbanističkih razvojnih planova.
2. Jačanje dijaloga među opštinama kao i između opštinskih i centralnog nivoa, vezanog za politiku prostornog planiranja.
3. Izgradnja kapaciteta među organizacijama civilnog društva i privatnog sektora da bi oni aktivno učestvovali u uključivom planiranju.
4. Pružanje podrške akcionom planiranju i podrška u izradi akcionih pilot projekata, uključujući divlje izgrađena naselja, identifikovana tokom procesa planiranja

Učenje tokom rada

Ovaj program, čije je trajanje predviđeno na 24 meseci, pružiće podršku opštinama tokom procesa opštinskog i urbanističkog planiranja, istovremeno pružajući podršku Ministarstvu za zaštitu životne sredine i prostorno planiranje kao i organizacijama civilnog društva na njihovom aktivnom učešću u ovom procesu. Podrška na radu biće kombinovana sa programima obuke za tehničku podršku, moderisanjem učešća javnosti, kao i pružanjem podrške pilot projektima. Program će, u svakoj od šest izabranih opština, implementirati tim sastavljen od jednog međunarodnog urbanističkog savetnika i jednog kosovskog planera, tom timu će pružiti podršku mobilni tim sastavljen od lokalnih i međunarodnih stručnjaka. Razmena praktičnih iskustava i umrežavanje sa evropskim institucijama koje se bave planiranjem kao i ukorenjivanje programa unutar šireg regionalnog i evropskog konteksta, biće takođe promovisano kao sredstvo za jačanje kapaciteta opštinskih planera. Time će učenje tokom rada predstavljati osnovni instrumenat za aktivnosti obuke i uspostavljanje učesničkih procesa. Uključivanje civilnog društva, kao ključnog učesnika u procesu biće moderisano da bi se stvorio održivi forum za saradnju između NVO-a, gradjana, poslovne zajednice i lokalne uprave. Posebna pažnja biće posvećena stvaranju ravnopravnih mogućnosti za učešće muskaraca i žena, i ugroženih grupa, kao što su etničke manjine i omladina. Program će na najbolji način koristiti lekcije naučene tokom sedmogodišnjeg rada UN-HABITAT-a na Kosovu. Program podrške prostornom planiranju opština će reflektovati principe Agende HABITAT-a, njene kampanje za dobru upravu i sigurnost poseda kao i politiku ravnopravnosti polova.

